

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Tractatvs De Extrema Vnctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

T R A C T A T V S
D E
EXTREMA VNCTIONE.
D I F F I C U L T A S P R I M A.

Quid sit Extrema Vnctio.

T à nomine exordiamur, Sacramentum Extrema Vnctionis dicitur *Extrema Vnctio*. Dicitur *Vnctio*, quia hæc est materia proxima ipsius; & dicitur *extrema*, tum quia confertur homini existenti in extremo termino vitæ, tum etiam, quia est ultima & extrema quæ viator vngit: quia primo, quando baptizatur, vngitur in vertice; & secundo, quando confirmatur, vngitur in fronte; & tertio, quando ordinatur Sacerdos, vngitur in manibus, & quando confecratur Episcopus, vngitur in capite & in manibus; & tandem quartò, quando ipsi in extremis existenti confertur Sacramentum Extrema Vnctionis, vngitur in pluribus partibus, ut postea dicimus.

Ad rem vero accedendo, Extrema Vnctio definiri potest physice per suas partes physicas, quod sit *Vnctio exterior olei benedicti, in aliquibus partibus corporis, a Presbytero facta sub prescripta forma verborum*. Metaphysice vero definiri potest Extrema Vnctio, quod sit *Sacramentum confortatorium, ad spem vite aeternæ*: quia definitur per *Sacramentum*, quod est genus ad Extremam Vnctionem; & per *confortatorium ad spem vite aeternæ*, quod est differentia, qua distinguitur ab aliis Sacramentis nouæ legis.

D I F F I C U L T A S II.

Vtrum Extrema Vnctio sit Sacramentum nouæ legis.

Hæretici antiqui, & etiam nostri temporis, constanter negant, Extremam Vnctionem esse Sacramentum nouæ legis, quia id non constat ex Scriptura. De Fide tamen est, Extremam Vnctionem esse Sacramentum nouæ legis, gratiam Eugen. IV. conferens. Ita definitum est ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, & a Tridentino scilicet 14. cap. & can. 1. & id constat ex perpetua traditione Ecclesie, quam nobis scriptam reliquerunt Innocentius I. in Epistola 1. ad Decentium, cap. 8. & Innoc. III. nocentius III. cap. vnic. de Sacra Vnctione, & Bellarm. plures alij Patres, quos refert Bellarminus de Extrema Vnctione cap. 4. Et id satis indicat Iacobus cap. 5. *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros*

Ecclesie, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleluia eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. In quibus verbis sermonem esse de Sacramento Extrema Vnctionis, supponunt Eugenius IV. & Tridentinum dicto cap. 1. Et ex eis Tride verbis non leviter deducitur, Extremam Vnctionem esse Sacramentum, quia in eis vunctioni & orationi fidei, factis à Presbytero, quæ sunt quid sensibile, tribuitur remissio peccatorum, quæ non sit absque gratia iustificante.

*Quod si obijcis Primo, Iacobum exigere in ministro illius vunctionis, de qua ipse loquitur, sed dum ait, *Oratio fidei saluabit infirmum* (id est, liberabit infirmum à periculo mortis) quæ non requiritur ad valorem Sacramenti Extrema Vnctionis: & etiam tribuere alienationem infirmi soli orationi, effectus autem Sacramenti Extrema Vnctionis etiam tribuitur vunctioni; ergo Iacobus non loquitur de Sacramento Extrema Vnctionis. Respondemus, verba quibus minister vngens vtitur, dici à Iacobo orationem fidei, non ob fidem ipsius ministri, sed quia sunt verba quibus fidè diuina credimus perfici Sacramentum Extrema Vnctionis, & consequenter quibus causatur effectus illius: & Iacobus ita tribuit orationi fidei saluationem, & alienationem infirmi, ut non excludat vunctionem. Quod dicta orationi tribuit, quia oratio fidei est forma, cui absolute tribuitur effectus; presertim, quod Iacobus insinuat etiam prouenire ab vunctione, dum immediate ante haec verba, & oratio fidei saluabit infirmum, patimittit vunctionem.*

Quod si secundo obijcis, in prædictis verbis Iacobi promitti sanitatem animæ & corporis vunctione & orationi fidei; sed non conferit infallibiliter sanitatem corporis, ut experientia constat, ergo neque animæ, quia eodem tenore verborum vtraque promittitur; ergo in dictis verbis non connotetur Sacramentum Extrema Vnctionis, quia hoc infallibiliter conferit sanitatem animæ.

Respondemus, quod quamus eodem tenore verborum vtraque sanitas promittatur, & ob id vtraque infallibiliter conferatur, diuero tamen modo vtraque promittitur & conferatur: quia sanitas animæ absolute, corporis vero non nisi conditionaliter, nempe si expedit animæ, vradvertunt Eugenius IV. & Tridentinum ubi supra,

*Eugenius IV.
Tridentinus*

& satis conuenienter: quia quamvis conueniens sit semper conferre sanitatem animæ, sed non semper corporis, quia hæc non semper expedit animæ.

Ad fundamentum ergo hæreticorum constar, ex Scriptura deduci, Extremam Vnctionem esse Sacramentum conferens gratiam: & quamvis ex ea non deduceretur, nihil obstat, quia ad id sufficeret traditio Ecclesiæ, quæ id semper tenuit & credidit.

DIFFICULTAS III.

Vtrum Sacramentum Extreme Vnctionis fuerit à Christo institutum, & quando.

Hugo de
S. Victore.
Magister.

Circa prius, quamvis Hugo de S. Victore 2. de Sacramentis parte 15. cap. 2. & Magister in 4. d. 23. existimauerint Sacramentum Extreme Vnctionis non fuisse à Christo sed à Iacobo institutum, iam tamen absque iniuria Fidei negati non potest fuisse à Christo institutum, quia Tridentinum id definit generaliter omnibus fere Sacramentis fess. 7. can. 1. de Sacramentis in genere, & specialiter de Extreme Vnctione fess. 14. cap. 1. affirmans fuisse à Christo institutam, & à Iacobo commendatam & promulgatam, supponens non fuisse à Iacobo institutum, ac proinde immediatè à Christo, & non mediante Iacobo, sicut etiam reliqua Sacraenta, quod Tridentinum traditioni diuina innixum definit. *Vnde quod id non constet ex Euangelio, non obstat, quia ad id affirmandum suffici traditio diuina.*

Circa posteriorius, quod incertum est, in primis sunt qui existimant Sacramentum Extreme Vnctionis institutum fuisse à Christo, multo tempore ante ultimam coenam & passionem, quando Marci 6. misit Apóstolos ad prædicandum, & curandum infirmos vñctione olei. Id tamen absque fundamento aliquo & vestigio dicitur, quia huic vñctioni nullus aliud effectus tribuitur, quām sanitas corporalis, & non spiritualis, quæ est propria Sacramentorum: inquit id dicitur contra rationem, quia vñctio hæc etiam fiebat non baptizatis, & ab Apóstolis nondum Presbyteris: inquit id etiam dicitur contra Tridentinum fess. 14. cap. 1. vbi dum ait, Extremam Vnctionem apud Marcum fuisse insinuatam, supponit tunc non fuisse institutum.

Secundo alij existimant, Sacramentum Extreme Vnctionis institutum fuisse in nocte coenæ, quia ex vna parte generaliter videtur Christum omnia Sacraenta ante mortem instituisse, quia ante hanc instituit Testamentum nouum, sicut quilibet alius suum testamentum ante mortem instituit, quia testamento morte confirmantur; Sacraenta autem sunt præcipua noui Testamenti: & ex altera parte nullum aliud tempus ad id aptius excogitari potest, quām illud ultimam coenam, cū in eo Christus longissimè egerit de suo Testamento, & Ecclesiæ statu, & in eo instituerit Euchariam & Confirmationem.

Tertiò alij existimant, & merito, institutum fuisse post resurrectionem, & ante ascensionem. *Etenim prius illud instituisse post resurrectionem, credi potest ex eo, quod Christus instituit hoc*

Sacramentum, ut consummatum Sacramenti Pœnitentia, ad purgandas reliquias peccatorum post Sacramentum Pœnitentia relietas, ut dicimus Difficultate v. 11. ac proinde fuit institutum post Sacramentum Pœnitentia, quod (vt dicit Tridentinum fess. 14. cap. 1.) institutum fuit Trident. post resurrectionem, Ioan. 20. Quod verò id fuerit factum ante ascensionem, firmiter credi potest, quia non potest credi, Christum, qui in mundum venit pro nostra salute, remedia nostræ salutis instituisse postquam reliquit mundum, & rediuit in cælum.

Et quamvis in statu legis gratia, & noui Testamenti (quod in voluntate Christi dandi gratiam & reliqua dona consiluit, quam ipse sua passione confirmauit) Sacraenta non sint parum præcipua, non tamen fuit necessarium ipsa ante mortem Christi institui, ut morte ipsa confirmarentur, quia ipsa non fuerunt formaliter Testamentum, nec pars Testamenti, sed tantum fuerunt obiectum dictæ voluntatis, quæ non fuit quoad omnia media volita ante mortem executioni mandata, sicut nec quoad omnem collationem gratia, & aliorum donorum.

DIFFICULTAS IV.

Quæ sit materia remota Sacramenti Extreme Vnctionis.

Trident.

Trident.

Trident.

Conueniunt Catholici, materiam essentialem Extremæ Vnctionis, esse oleum oliuarum, quod definit Eugenius IV. in suo Decreto Eugen. IV. fidei, & aperitè deducitur ex Iacobi 5. dum dicitur infirmum vngendum esse oleo, quod absolute & simpliciter dictum, supponit pro oleo oliuarum, sicut aqua pro elementari, & panis pro tritico: & nihil aliud essentialiter requiri, neque suffici pro materia huius Sacramenti, quia nullo fundamento, neque vestigio aliquo potest aliud assignari, pro parte materia essentialiter requiri, neque pro materia sufficiens. Et non obstat oleo quod sit materia, quod ipsi aliud miscetur, dum mixtione non corrumpatur oleum, neque definatur esse vñctio, id est, aptum ut ex eo possit fieri vñctio. Conueniunt quoque, necessarium esse quod oleum oliuarum sit ab Episcopo benedictum.

Et tamen difficultas, An benedictio, & ab Episcopo facta, sit necessaria necessitate Sacramenti, id est, ad valorem Sacramenti, an tantum necessitate præcepti.

Victoria in Summa n. 216. existimat, benedictio Victoria. nem olei non esse necessariam necessitate Sacramenti, sed tantum præcepti: & Caietanus 3. par. Caietanus. quæst. 72. art. 3. admittens benedictionem olei esse necessariam necessitate Sacramenti, addit, non esse necessarium necessitate Sacramenti, quod benedictio fiat ab Episcopo, sed sufficere quod fiat a Sacerdote ex dispensatione Papæ, quod Satus. in 4. distinqt. 7. art. 3. & alij probable existimant.

Reliqui tamen Doctores existimant, benedictionem olei esse necessariam necessitate Sacramenti, & quod fiat ab Episcopo, & non sufficere quod fiat a simplici Sacerdote, adhuc ex dispensatione Papæ, & merito: quia Eugenius IV. in Eugen. IV. suo Decreto, & Pares Tridentini sessione 14. Trident.

cap. 1. intendentes assignare & prescribere materiam essentialiē Extremæ Vnctionis, & totalem, & eam dogmaticè tradere, definitiunt, materiali Extremæ Vnctionis esse oleum ab Episcopo benedictum: quod absolute definitiunt, & absque ylo addito & limitatione; id autem nulli alij fundamento innixi definitiunt, quam perpetua traditioni Ecclesia.

Ita tamen benedictio Episcopalis olei requiritur ad valorem Extremæ Vnctionis, ut ad hoc sufficiat quomodolibet benedici inuocatione Dei, sicut diximus in benedictione Christi matis; quia credi potest, Christum nullam formulam benedictionis prescripsisse, eam tamen prescripsit Ecclesia, quæ necessitate præcepti obseruanda est.

DIFFICULTAS V.

Quæ sit materia proxima Extremæ Vnctionis.

Trident.

Conueniunt Doctores, materiam proximam Extremæ Vnctionis esse vñctionem ex oleo olivarum factam. Quod significat Iacobus c. 5. dum ait, *Vngentes eos oleo*, & supponit Tridentinum celi. 14. cap. 1. dum ait: *Vñctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter erogat anima ininguis, representat*. Et ratione constat, quia dicta Vnctio est actualis vius materiæ remota, & supra quam cadit forma Extremæ Vnctionis, nempe; *Per istam fundam Vnctionem, &c.* Conueniunt quoque, dictam Vnctionem esse materiam sufficientem, & totalem, & quia supra eam solam cadit tota forma huius Sacramenti, & quia solum oleum est materia remota illius.

Ægidius.
Reginald.

Circa qualitatem Vnctionis, quamvis conueniens sit vñctionem fieri in modum Crucis, non tamen est necessarium, adhuc ex præcepto, ut aduertunt Ægidius disp. 19. num. 7. & Reginaldus cap. 9. quia neutra necessitas deduci potest ex aliquo fundamento, quia dispar est ratio de vñctione Confirmationis, quia hac insignitur quis miles ad defendandam Crucem Christi coram tyranno, non vero vñctione Extremæ Vnctionis.

Circa quantitatem vero vñctionis ad valorem huius Sacramenti, tanta pars hominis requiritur & sufficit vngi, & tanto oleo, quanta sufficit & necessaria est, & quanto ut fiat vñctus sensibilis, quia hæc necessaria est, & sufficit ut quis dicatur simpliciter & absolutè vñctus.

DIFFICULTAS VI.

Quot Vnctiones necessaria sunt in Sacramento Extremæ Vnctionis.

Eugen. IV.

Eugenius IV. in suo Decreto fidei septem vñctiones requirit in hoc Sacramento, quinque videlicet in quinque sensibus, seu in quinque organis sensuum, & sextam in pedibus, & septuagiam in renibus: quæ omnes sunt ad minus necessariae necessitate præcepti, ob Ecclesia inuierat consuetudinem, exceptis vñctione in pedibus, & vñctione in renibus, quæ in aliquibus Ecclesijs ob desuetudinem non sunt sub præcepto, ac proinde neque sunt necessaria, ad valorem Sacramenti. In

quo Doctores conueniunt, quia per vñctiones quinque sensuum, seu organiorum illorum, & per formas eis correspondentes, sufficiunt significatur remissio omnium peccatorum, quæ est effectus huius Sacramenti, quia omnia peccata, adhuc spiritualia, originantur ab speciebus per sensus acceptis.

Est tamen difficultas, An vñctiones in quinque organis sensuum sint necessariae necessitate Sacramenti, seu ad valorem illius.

Archiepiscopus, & Doctores Louanienses anno Domini m. d. lxxxviiii. existimarent, Sacramentum Extremæ Vnctionis essentialiter perfici in quinque vñctione, in quoniam sensu facta, ita ut quælibet cum forma sibi correspondenti sit essentialiter Sacramentum, imò est essentialiter totale, quamvis non totale integraliter, sed parte: sicut sunt plures ordinationes, & etiam species panis & vini in Eucharistia: quod probabile existimat Ægidius disputatione 19. dub. 5. Probari autem potest: quia quævis vñctio in quoniam sensu per se est integra & sufficiens ut homo dicatur simpliciter & absolutè vñctus, & forma cuiuslibet correspondens habet significacionem independentem ab alijs formis, ergo quælibet vñctio in quolibet sensu cum forma sibi correspondenti est sufficiens ad Sacramentum essentialiter perfectum, vipe sufficiens ad significandum, & consequenter ad conferendum vñctionem spiritualiæ anime, sicut quælibet ordinatio, cum forma sibi correspondenti sufficit ad perficiendum essentialiter Sacramentum ordinationis, quamvis non integraliter.

Sotus vero in 4. dist. 23. quæst. 1. artic. 3. Bel. Larminius cap. 10. Valentia disputatione 8. quæst. 2. p. 2. Adamus Tannerus disputatione 7. dub. 1. & communiter Doctores dicunt, quinque vñctiones quinque sensuum esse essentialia, seu necessariae necessitate Sacramenti, ita ut quælibet deficiente, non sit essentialiter Sacramentum, & merito, primum, quia vñctiones in quinque sensibus semper sunt adhibitæ absque dispensatione; ergo absque grauissimo fundamento, quod verè non est, negari nequit, eas omnes ad essentiali & valorem Extremæ Vnctionis inuisibiliter requiri. Secundo, quia quælibet forma singulis vñctionibus correspondens, habet sensum & significacionem dependentem ab alijs formis, quia remissio mortaliū, quæ originantur ab uno sensu, & per formam vñctioni ipsius correspondentem, significatur, depender, dependentia comitante à remissione mortaliū, quæ originantur à quoniam alio sensu, & significatur & fit per formam correspondenter vñctioni illius sensus à quo originantur; quia vñnum mortale non remittitur absque alio; ergo omnes quinque vñctiones inuisibiliter pertinent & requiruntur ad essentiali Sacramento Extremæ Vnctionis: significatum autem formæ vñnis ordinationis, non pender à significato formæ alterius ordinationis, neque ministerium vñnis à ministerio alterius.

Vnde ad rationem pro aduersarijs respondemus, quod etiam si quævis vñctio, in quoniam sensu facta sufficiat, ut homo sit simpliciter vñctus, sed non ut sit vñctus in omnibus partibus, à quibus originatur tota infirmitas animæ, quæ quando est mortalius, simul est auferenda; neque forma vñnius vñctionis, absque formis aliarum sufficit ad

ad totius infirmitatis sanitatem significandam, non solum significacione humana, seu ex hominum institutione, sed neque significacione divina & Sacramentali, ac proinde omnes vñctiones & formæ simul indiuitibiliter causant gratiam, sicut simul indiuitibiliter significant Sacramentaliter.

Ita tamen necessarium est necessitate præcepti & Sacramenti, vñctiones fieri in quinque sensibus, seu in quinque organis sensuum, ut ad valorem Sacramenti non sit necessarium, vñctionem fieri in duabus partibus cuiuslibet sensus, v.g. in duobus oculis, & in duabus auribus, & in duabus naribus, sed sufficiat in una tantum parte, quia unius partis vñctione, sensus seu organum sensus absolute & simpliciter vngitur, et tamen necessarium necessitate præcepti ob consuetudinem Ecclesie, ac proinde omittendum non est, nisi virginis necessitas aliqua, aut periculum omitendi vñctiones in reliquis sensibus. Neque ad valorem Sacramenti necessarium est ordo aliquis inter dictas vñctiones, quamvis ob consuetudinem Ecclesie feruandus sit sub præcepto ordo in Manuali præscriptus, ac proinde nequeat absque aliquali peccato inuerti.

Qui autem caret organo alicuius sensus, vñgendum est in parte illi propinquæ, ut ylris Ecclesie obtinet.

DIFFICULTAS VII.

Quæ sit forma Sacramenti Extremae Vnctionis.

Conueniunt Catholicæ, formam Extremae Vnctionis esse verba illa quæ præscribuntur Eugen. IV. ab Eugenio IV. in suo Decreto, & à Tridentino Trident. less. 14. cap. 1. nempe, *Per istam sanctam Vnctionem, & suam p̄fissimam misericordiam, indulget tibi Deus quidquid deliquisti per visum, amen. & sic de alijs vñctionibus aliorum sensuum, Vnde, iuxta ea quæ diximus Tractatu de Sacramentis in generale, Disputatione 1. Difficult. xii. & sequentibus, quæcumque alia verba, quoad sensum prædicti aequivalentia, sufficiunt pro forma Extremae Vnctionis.*

Est tamen difficultas, An ad valorem Extremae Vnctionis ita necessaria sit forma modo deprecativo collata, ut traditur ab Eugenio IV. & à Tridentino, ut ad illum non sufficiat, si conferatur modo indicatiuo seu affirmatiuo.

Richardus. Richardus in 4. dist. 23. art. 1. q. 4. Paludanus q. 1. art. 2. Albertus art. 4. Durandus q. 3. & Adamus Tannerus dub. 1. dicunt, ad valorem Extremae Vnctionis sufficiere formam modo indicatiuo seu affirmatiuo prolatam, nempe, *Vngote in indulgenciam cuiuscumque quod deliquisti per visum, amen;* & sic de alijs. Primo, quia in alijs Sacramentis suffici formam modo indicatiuo prolatam, ergo etiam in hoc. Secundo, quia apud Mediolanenses tempore Ambrosij, & olim apud Venetos, forma Extremae Vnctionis proferebatur modo indicatiuo, nempe *vngote, nulla deprecatione superaddita.*

Sotus vero in 4. dist. 23. quæst. 1. art. 4. Suarez disp. 40. sec. 3. Egidius disp. 19. dub. 4. & communiter Doctores dicunt, ad valorem Extremae Vnctionis non sufficiere formam modo indicatiuo prolatam, absque deprecatione pro remissione

peccatorum, & meriti: quia id obtinet consuetudo Ecclesie, qua semper vñsa est forma deprecativa pro peccatis, & id significat Iacobus cap. 5. dum ait, *Et orent super eum, & oratio fides, &c. in quibus verbis continetur forma huius Sacramenti, & in eis continetur & significatur deprecatione. Accedit quod forma deprecativa est sufficiens ad valorem huius Sacramenti; ergo ad id non suffici forma indicatiua, quia haec non aequivalent deprecatione quod sensum, & in nullo Sacramento sunt duas formæ non aequivalentes quod sensum.*

Addimus, ut contra Sotum, Suarez, Adamum, & alios aduertatur. Didacus Nigonus 3. patt. q. 23. *Nigonus.* art. 8. & Bonacina dist. 9. q. 1. p. 1. pun. 3. ad valorem *Bonacina.* re Extremæ Vnctionis non sufficiere hanc formam, nempe, *Ungote, vt per suam p̄fissimam misericordiam indulget tibi Deus quidquid deliquisti, &c.* quia in his verbis non continetur deprecatione circa Deum, qua minister de facto deprecetur Deum pro remissione peccatorum, sed tantum continetur remissio tamquam finis intentus à ministro, ut denotatur per illam particulam *vt.*

Ad primam ergo rationem respondemus, in alijs Sacramentis sufficiere (imò necessariam esse) formam indicatiuam, non tamen in hoc quia Christus sic voluit & instituit, ut ex dictis deducitur: congruenter autem huius discriminis est, quia minister huius Sacramenti institutus est instar Medici qui vñctione sanat, & non instar imperantis seu superioris; in alijs vero institutus est vel instar iudicis, ut in Sacramento Pœnitentiae, vel instar superioris, ut in Sacramentis Baptismi & Confirmationis & Ordinis, vel instar contrahentis, ut in Sacramento Matrimonij.

Ad secundam respondemus, difficilè credendum esse, apud Mediolanenses & Venetos verbis indicatiuim non fuisse superadditam veram aliquam deprecationem erga Deum, nostra deprecationi aequivalentem: quod si ita non fiebat, ut potius errari, & non fieri, id debuit corrigi, & Ecclesia ipsorum debuerunt Romanæ accommodari, ut modò fit.

Addimus, verba illa, *sanc̄tam, & p̄fissimam,* & illa, *suam misericordiam,* saltem esse necessaria necessitate præcepti ob consuetudinem Ecclesie, ac proinde non posse absque peccato omitti, imò & mortali, quando recipiens non admonetur de periculo nullitatis: est tamen verisimile, non esse necessariam necessitate Sacramenti; quia illis deficientibus manet idem sensus integer. Et idem sentiunt Egidius & Reginaldus, Bonacina & Adamus de particula signi- *Egidius.* *Reginald.* ficante sensum qui vngitur, nempe, *per visum, Bonacina.* *per auditum, &c.*

Circa inuocationem Trinitatis conueniunt Doctores, non esse necessarium necessitate Sacramenti, dissentient tamen, an sit necessaria necessitate præcepti. Paludanus & Angelus affir- *Paludan.* *Angelus.* mant: Petrus Ledesma & Suarez negant. Nos tamen, ut optimè Egidius, assentimur, in vnaquaque Ecclesia feruandam esse consuetudinem illius sub præcepto.

Repetere quoque integrum formam ad vñctionem cuiusque sensus, ad minus est necessarium necessitate præcepti, & præcepti grauius, quando suscipiens non admonetur de periculo nullitatis: esse tamen necessarium necessitate Sacramenti, non est certum, sicut non est certum esse

sic necessarium plus quam vnam vntionem. Est tamen verius, sicut verius est esse sic necessarias quinque vntiones quinque sensuum, quia vntio absque forma sibi correspondente, non sufficit ad valorem Extrema Vnctionis. Nihilominus credimus, hanc vnicam formam sufficere ad valorem, nempe, *Per istas sanctas Vnctiones, & suam piissimam misericordiam indulget tibi Deus quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum.* interim vngendo organa quinque sensuum; quia haec forma aequivalet quinque formis repetitis, cum per ipsam significentur quinque illa vntiones, sicut etiam Tractatus de Baptismo Disputatione 11. Difficultate VIII. dicimus, ministrum posse plures validè baptizare illis verbis semel prolatis, *Ego vos baptizo in nomine Patris, &c.*

DIFFICULTAS VIII.

Quos effectus tribuat Sacramentum Extremae Vnctionis.

Conueniunt Doctores, per Extremam Vnctionem, sive per se & primariò, sive per accidens & secundariò, conferri gratiam iustificantem, qua remittantur peccata si quae sint, & cui sunt annexa auxilia gratiae, quibus infirmus excitatur & confortatur ad spem vitæ aeternæ, & quibus fortiter reficit tentationibus dæmonis tunc vehementius tentantis; & etiam conferri sanitatem corporis, quando expedit animæ. Quos effectus exprimit Tridentinum sess. 14. in Procedentia Sacramento Extremae Vnctionis, & cap. 2. & satis insinuat D. Iacobus cap. 5. dum ait, *Et oratio fidei saluabit (id est liberabit à periculo mortis) infirmum, & allenabit eum Dominus (id est confortabit & excitabit, ut dicitur in Graco) & si in peccatis sit, remittentur ei.*

Ita tamen per Extremam Vnctionem remittuntur peccata, vt non tantum remittantur quoad ipsores reliquias, in quo conueniunt Doctores, sed etiam remittantur quoad culpam, vt contra Sotum in 4. dist. 24. quæst. 1. art. 2. docent Scotus, Bonaventura, Richardus, Durandus, Bellarmine, Vasquez, Suarez, Egidius, & communiter Doctores, & expressius videtur Tridentinum, dum ait: *Res huius Sacramenti, gratia est Spiritus sancti, cuius vntio delicta si quae sint adhuc expienda, ac peccati reliquias absterget.* Vbi dum distinguit delicta & peccata à reliquijs peccatorum, & abstercionem delictorum ab abstercione reliquiarum eorum, per peccata & delicta intelligit illa secundum se & quoad culpam, & per remissionem aut abstercionem delictorum intelligit remissionem eorum quoad culpam. Accedit, quod remissio peccatorum quoad culpam proprius significatur verbis Tridentini, quā remissio eorum quoad paenam, quibus cap. 2. tribuit Sacramento Extremae Vnctionis remissionem peccatorum, dum in eo damnat dicentes, Vnctionem infirmorum non conferre gratiam, neque remittere peccata. Et idem proprius etiam significatur verbis formæ, nempe, *Indulget tibi Deus quidquid deliquisti, & verbis Iacobi 5. Et si in peccatis sit, remittentur ei.*

Est tamen difficultas, An per Extremam Vn-

ctionem tantum remittantur peccata venialia quoad culpam, an etiam mortalia.

Scotus in 4. dist. 23. quæst. 1. Bonaventura art. 1. quæst. 1. Richardus art. 1. quæst. 1. Durandus quæst. 1. art. 3. & Vasquez quæst. 87. art. 3. dub. 2. & 3. docent, per Extremam Vnctionem remittantur peccata venialia quoad culpam, & non mortalia: quod significare videtur Eugenius IV. in suo Decreto, dum nullum alium effectum assignat huic Sacramento, quam sanitatem mentis, & etiam corporis, si anima expediatur; sanatio autem mentis non est liberatio à mortaliis, quia mortalia sunt mors animæ, sed liberatio à venialibus, quia sunt morbus & infirmitas animæ, & etiam à reliquijs peccatorum. Auctores tamen huius sententiae variant in modo, quo peccata venialia remittantur per Extremam Vnctionem, quia quidam existimant, non remitti immediata per illam, sed mediante contritione de venialibus, quam Extrema Vnctio excitat: alii vero immediatae, praesupposita tamen attritione corrum ut dispositione.

Bellarminus cap. 8. Suarez disp. 41. less. 1. Henriquez lib. 3. cap. 9. Egidius disp. 19. dub. 7. & Laymannus tract. 8. cap. 5. & Adamus dub. 1. docent, per Extremam Vnctionem non tantum remitti venialia quoad culpam, sed etiam mortalia, & merita: quia efficaciter satis deducitur ex dictis verbis Iacobi, & Tridentini, & ipsis formæ. Primo, quia in eis generaliter dicitur remitti peccata; peccata autem regulariter supponunt promortalibus, non excludendo venialia. Secundo, quia à Iacobo & à Tridentino dicitur remitti peccata, si quae sint; appositione autem huius conditionis significatur, peccata, de quibus praecipue est sermo, non inueniri regulariter, & tamen peccata venialia regulariter inueniuntur. Tertiù, quia verbis illis, *quidquid deliquisti per visum, &c.* positis in forma Extremae Vnctionis, significatur distribuiè quodcumque peccatum, quod solum originariè potest per sensus committi; per sensus autem peccata mortalia, & non raro, committuntur.

Observandum tamen est, quod quamvis per Extremam Vnctionem semper remittantur venialia, non tamen semper mortalia; sed tunc tantum, quando infirmus, qui vngit, excusatur ab eorum confessione, & contritione perfecta de illis, vel quia infirmo deficiunt sensus, vel loqua, vel memoria peccatorum mortalium, vel quia illi non occurrit virtus contritionis perfecta ad remissionem eorum, vel quia bona fide credit fuisse ritè confessa, vel non esse necessarium sufficiere Extremam Vnctionem in statu gracie, vel alia de causa, ita ut absque mala fide sufficiat Extremam Vnctionem, vt adiungunt Bellarmine, Suarez, Egidius, & Laymannus. Et in pti. Suarez, mis, non semper remittuntur peccata mortalia per Extremam Vnctionem, alias Christus non necessariò illa subiecisset Sacramento Pénitentiae: remittuntur tamen in casu susceptionis illius absque mala fide, quia quamvis mortalia sint per se necessariò subiecita Sacramento Pénitentiae, quia tamen aliquando per accidens non possunt subiici, vel peccator excusatur à confessione illorum, id est conuenientissimum fuit, & benignitati Christi maximè consonum, vt pro eo ultimo tempore, à quo pender aeternitas, institueretur Sacramentum

Sotus.
Bonavent.
Richardus.
Durandus.
Bellarmine.
Vasquez.
Suarez.
Egidius.
Trident.

mentum pro remissione mortalium in casu dicto, ne infirmus impotens aut ignorantia inuincibilis, aut alia de causa bona fide confessionem eorum & contritionem perfectam omittens, damnetur in aeternum. Remissio autem mortalium, quamvis sint mors animae, dici potest sanatio mentis, quia fuit mors spiritualis, relinquientia vita physican animae. Ad eorum tamen remissionem, & etiam venialium, requiritur attrito omnium eorum, saltem ex motu comprehensidente omnia quae remittuntur, quia Deus nullum peccatum propria voluntate compissum remittit absque displicentia illius.

Abstergit autem Extrema Vnctio peccata venialia, & in casu dicto bona fidei, mortalia quoad culpam, vt iam diximus, & omnia quoad eorum reliquias, quod quod has exprimit Tridentinum cap. illo 2. Haec autem reliquias sunt non tantum pœnæ debite (quæ non raro restant post remissionem peccatorum quoad culpam) ex quibus plures aut pauciores auferuntur pro maiori aut minori dispositione suscipiens, sed etiam est mœror & anxietas, quæ ex peccato relinquuntur, & in fine vitæ solent maximè vexare, quæ hoc Sacramento auferri solent medijs auxilijs gratia, quibus homo confortatur & alleuat. Vnde verbo illo formæ, *indulgeat*, remissio seu ablatio peccatorum significatur, non tantum quoad culpam, sed etiam quoad pœnam, & quoad mœrem & anxietatem, modo dicto.

Effectus ergo Extremæ Vnctionis est gratia sanctificans, qua, medijs auxilijs sibi annexis, ægrorū animo infirmus, mœstus, & anxius, confortatus & alleuat resitit dæmoni in extremitate vite (vt significatur in Tridentino in dicto Proemio, & insinuat à Iacobo cap. 5.) & qua remittuntur peccata quoad culpam si quæ sunt, etiam mortalia, à quorum confessione & perfecta contritione infirmus tempore Vnctionis excusat; & etiam per Extremam Vnctionem confertur remissio dictorum peccatorum quoad pœnam pro ipsis debitam, secundum mensuram dispositionis infirmi, & etiam confertur sanitas corporis si anima expediat.

Et quamvis hoc Sacramentum institutum sit etiam ad conferendam primam gratiam sanctificantem, dicitur tamen viuorum, quia per se absque accidente aliquo tantum confert augmentum gratia, primam vero gratiam tantum per accidens, quando scilicet quis aliquo accidenti, aut impotenti, aut ignorantia, aut inaduentientia excusat, est à confessione & contritione mortalium. Nihilominus minister potest Extremam Vnctionem conferre infirmo non potenti confiteri, & non recusanti susceptionem illius, quamvis credat infirmum esse in peccato mortal, dum non credat illum carere attritione, & dum non credat tunc illum peccare mortaliter, quia non conteritur perfecte, quæ non debet credere quandiu ipsis non constat oppositum.

DIFFICULTAS IX.

Quando Extrema Vnctio confert gratiam.

Conueniunt Doctores, per primam tantum Vnctionem cum sua forma non conferri tam gratiam Extremæ Vnctionis, quia prima Vn-

ctio cum sua forma non est totum ipsum Sacramentum, quia etiam reliquæ Vnctiones cum suis formis pertinent ad essentiam huius Sacramenti, sive diuiniſibiliter, ita vt quelibet etiam prima sit essentialiter Sacramentum integraliter partialis, sive indiuiſibiliter, ita vt in omnibus simul una ratio Sacramenti indiuiſibiliter reperiatur, iuxta varios modos philoſophandi circa essentiam Extremæ Vnctionis, de quo diximus Difficultate vi.

Est tamen difficultas, An tota gratia Extremæ Vnctionis indiuiſibiliter conferatur per omnes Vnctiones cum suis formis, quando ultima perficitur & completa; an vero gratia incipiens diuiniſibiliter conferri à prima Vnctione, ita vt cuiuslibet Vnctioni cum sua forma correspondeat pars intentionis gratiae.

Scotus in 4. dist. 23. quæſt. vnica ad 2. Paſtus. Iudanus quæſt. 1. art. 5. Medina Cod. de Confessione, quæſt. 11. satis indicat, per primam Vnctionem, & per quamlibet aliam, conferri par tem seu gradum gratiae, cuiuslibet correspondet, sicut per quamlibet ordinationem; ac proinde gratiam incipere diuiniſibiliter & particuliſter conferri à prima Vnctione; & id probable existimant Suarez distinct. 41. less. 2. & Egidius Suarez. disp. 19. dub. 6. quia Extrema Vnctio non minus Egidius. conſtat partialibus materijs & partialibus formis, quæ ordinatio, ergo Vnctio non minus conſtat partialibus materijs & partialibus formis, quæ ordinatio, ergo Vnctionibus non minus correspondentia & gradus gratiae, quæ partialibus ordinationibus.

S. Thomas vero in 4. dist. 23. quæſt. 1. art. 2. S. Thomas. quæſtiuncula 1. ad 3. Suarez, Egidius, & communiter Doctores dicunt, nihil gratia conferri per Extremam Vnctionem, quoque perficiatur quinta Vnctione cum sua forma, & merito; quia generale est omnibus Sacramentis quæ vnu perficiuntur, nihil gratia conferre quoque essentialiter perficiantur, vt dicimus Tractatu de Sacramentis in genere, Disputatione 111. Difficultate viii. quia antea non sunt verè Sacra menta; sed Sacramentum Extremæ Vnctionis essentialiter perficitur indiuiſibiliter quinque Vnctionibus, & formis ipsis correspondentiis, vt diximus Difficultate vi. ergo quoque quinta Vnctio, & forma ipsi correspondens sicut perfecta, nihil gratia confertur per illud. Confertur ergo gratia in ultimo instanti terminatio quinta Vnctionis, aut in instanti ultimo terminatio prolationis sua formæ, si haec posterius perficitur quæam Vnctio, quia in eo ultimo instanti perficitur hoc Sacramentum, sive extrinſicè absque proprio indiuiſibili, vt quidam existimant, sive intrinſicè medio proprio indiuiſibili. Sacra menta autem quæ vnu perficiuntur, statim ac perfecta sunt conferunt gratiam independenter à voluntate ministri, quia illa conferunt instar causarum naturalium. Et quod hoc idem est de remissione peccatorum quoad pœnam, quod scilicet quoad hanc remittantur in eo ultimo instanti; ac de collatione gratiae, & remissione peccatorum quoad culpam. Auxilia vero gratiae huius Sacramenti annexa gratiae huius Sacramenti, & quæ conferuntur contra reliquias peccatorum quando conferuntur, non necessario conferuntur statim in eo instanti ultimo in quo perficitur Sacramentum, sed in instanti aut in tempore opportuno, sicut & sanitas corporalis quando conferuntur.

S. 4. Quod

Quod autem Extrema Vnctio constet pluribus vunctionibus, & pluribus formis partialibus, sicut ordinatio, non sufficit ut cuiuslibet vunctioni cum sua forma correspondeat gratia partialis, sicut responder cuiuslibet ordinationi, quia ad essentiam Extremae Vnctionis omnes vunctiones cum suis formis indiuisibiliter requiruntur, & non sicut omnes ordinationes ad essentiam Sacramenti Ordinis, ut diximus Difficultate vi. effectus autem Sacramentalis non prouenit nisi ab eo quod habet essentiam Sacramenti.

DIFFICULTAS X.

Qui sunt capaces Extremae Vnctionis.

Conueniunt Primò Doctores, baptizatos, & non alios esse capaces Extremae Vnctionis, quia Baptismus generaliter est ianua reliquorum Sacramentorum: & id peculiariter significat D. Iacobus cap. 5. illa particula, *in vobis*, dum ait, *Infirmatur quis in vobis?*

Conueniunt Secundò, eos tantum esse capaces Extremae Vnctionis, qui aliquando vobis sunt ratione sufficiente ad peccandum, non vero infantes, neque à nativitate amentes: quod vobis Ecclesia probat, & significat Iacobus cap. 5. dum ait, *Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesie*, in quibus verbis supponit, eum qui vngendus est, petiuntur Extremam Vnctionem, & ipsi consenserunt saltem interpretati: quod tantum conuenit illis qui vtruntur aut aliquando vobis sunt ratione. Et non est mirum pro his solis institutam fuisse, quia instituta fuit ad conferendam Gratiam, cui annexa sunt auxilia ad resistendum dæmoni in extremis vehementer insidianti, & ad remissionem peccatorum, si quæ sunt; & soli prædicti sunt capaces auxiliorum & peccatorum, non vero infantes & perpetuè amentes.

Potest autem Extrema Vnctio non solum validè, sed etiam licite conferri adulto, qui habet aut habuit vobis rationis sufficiem ad peccandum, etiam si nondum ad Eucharistiam, adhuc ut Vaticum, admittatur, ob defectum sufficiens discretionis ad id, ut contra Sotum & Vitudum aduerunt Nauarrus cap. 22. num. 13. Suarez tom. 3. disp. 70. & Laymanus cap. 4. quia ad recipiendam Extremam Vnctionem non requiritur tanta discrecio, quanta ad receptionem Eucharistie, sed sufficit illa quæ sufficit ad receptionem Sacramenti Penitentie, cuius Extrema Vnctio est consummativa.

Est tamen difficultas, An adactus prædictus sufficiens vobis rationis ac peccandum, qui tamen numquam peccauit actualiter, sit capax Extremae Vnctionis, & ipsi possit validè conferri.

Vasquez disp. 119. cap. 8. & Nugnus quæst. 32. art. 2. partem negatiuam tuerunt, quæ indicare videatur Tridentinum less. 14. in Proœmio ad Extremam Vnctionem, dum ait, hanc esse consummariam penitentie; quia qui non peccauit actualiter, non est capax Sacramenti Penitentie. Et ratione probatur, quia ei, qui numquam peccauit actualiter, nequit applicari forma Extremae Vnctionis, nempe, *indulgeat tibi Deus quidquid delinquisti*, &c. ergo non est capax Extremae Vnctionis.

Bonavent. Bonaventura vero in 4. dist. 23. part. 2. art. 1.

quæst. 3. Suarez dist. 42. less. 3. & Egidius dub. 7. ^{7. Egidius} partem affirmatiuam merito tradunt, quam significat Iacobus, dum ait, & si in peccatis sit, remittatur. quo supponit, Extremam Vnctionem etiam esse institutam ad aliud quam ad indulgentiam peccatorum. Et ratione probatur, quia quomodo infirmus non peccauerit actualiter, ex una parte potest recipere gratiam sanctificantem, cui annexa sunt auxilia ad resistendum dæmoni in extremis fortiter tentanti, & ex altera parte forma Extremae Vnctionis, potest verè & utiliter applicari ei qui numquam peccauit actualiter; verè quidem, quia particula *quidquid delinquisti*, sumitur conditione, ut significat Iacobus illis verbis, & si in peccatis sit, remittentur ei; utiliter vero, quia quomodo deficit conditio, nempe *si delinquisti*, & ob id tunc non fiat remissio peccatorum, ex vi tamen illius forma confertur gratia Sacramentalis, respectu cuius forma non habet sensum conditum, & ob id illi qui nullatenus peccauit per aliquem sensum, siue illo caruerit siue non, potest verè & utiliter applicari forma vunctionis illius sensus correspondens: ex quo constat ad rationem aduersariorum. Extrema vero Vnctio dicitur à Tridentino consummativa penitentia, quia etiam est instituta ad remissionem peccatorum, quæ ignorantiæ, aut impotentiæ, aut bona fide non subiiciuntur Sacramento Penitentie, & etiam ad remissionem pœnaru[m] restantium, cum quæ subiecta fuerint.

Conueniunt Tertiò Doctores, solos infirmos esse capaces Extremae Vnctionis validè, ut significat Eugenius IV. in suo Decreto, & Tridentinum less. 14. cap. 3. & deducitur ex Iacobus cap. 5. illis verbis, *Infirmatur quis in vobis?* & eos solos infirmos esse capaces illius (quidquid Egidius dicit num. 25.) qui ad eo grauiter infirmi sunt, ut sunt in periculo mortis, quod vobis Ecclesia probat, & significant Eugenius & Tridentinum vbi suprà, & etiam Iacobus illis verbis, & oratio fidei saluabit infirmum, nempe à periculo mortis. Ad valorem tamen Extrema Vnctionis non est necessarium, illam conferri ad eo grauiter infirmo, ut iam ager animam, & sit in articulo mortis, ut constat ex vobis Ecclesia, & significat Eugenius IV. dum ait, non debere id nisi infirmo de cuius morte timetur, vbi supponit, conferri posse infirmo quando timetur mors, adhuc ante articulum ipsum; & Tridentinum, dum ait, conferendam esse infirmis, illis vero præsertim, qui tam periculosè decumbunt, vbi exitu vita constituti videantur, quia particula præsertim denotat etiam posse ante eum articulum conferri: & quia periculum mortis infirmi non potest semper certò cognosci, credendum est, ex institutione Christi Extremam Vnctionem validè conferri infirmo, qui prudenter iudicatur esse in periculo mortis, quomodo verè in eo non sit, quod latet indicant Eugenius IV. dum supponit posse conferri illi de cuius morte timetur; & Tridentinum, dum ait, conferendam esse infirmis, illis vero præsertim, qui tam periculosè decumbunt, vbi exitu vita constituti videantur, id est indicentur.

Ad valorem ergo Extremae Vnctionis sufficit, conferri agrotani periculosè (siue in re, siue in existimatione prudente) statim ac periculosè agrotat, saltem in existimatione prudente; nihilominus

Nauarrus.
Suarez.
Layman.

Vasquez.
Nugnus.

Bonavent.

minus expedit eam conferri ad exitum vita, ne forte gratia ante mortem amitteratur, sed conferenda est antequam infirmus destitutus sensibus, ut cum cum maiori deuotione recipiat. Infirmo vero de quo dubitatur an viua, conferenda est Extrema Vnctio, sive a principio, sive continuando ipsam iam inceptam, non tam absoluere, sed sub conditione, sive exterius expressa, sive interius tantum concepta.

Obseruandum est, quod quamvis Extrema Vnctio non imprimat characterem, ut definit Eugenius IV. & supponit Tridentinum less. 7. can. 9. de Sacramentis in genere, nihilominus eodem periculo mortis perseverante, nequit validè iterari; in quo Doctores conueniunt, & constat ex vnu Ecclesiae. Addimus, non posse validè iterari, eodem periculo perseverante: quia quoties adeat nouum periculum, quamvis infirmitas non cessauerit taliter, totes potest nouiter conferri, ut aduertunt Suarez & Aegidius, quia Extrema Vnctio instituta est pro infirmo periculose laborante, ac proinde quoties nono laborat periculo, totes iterari potest. Ut vero nouum adit periculum, non requiritur maius temporis interuum, quam quod requiritur ut infirmus dicatur prius periculum evanuisse, seu fuisse extra illud.

DIFFICULTAS XI.

Vtrum baptizati teneantur suscipere Extremam Vnctionem.

Conueniunt Doctores, excepto Petro Soto, nullum esse præceptum suscipiendi Extremam Vnctionem, quamvis adit opportunitas & commoditas illam suscipiendi, quia nullum potest ostendi præceptum; quia non positiuum, neque diuinum, neque humanum, quia de neutrō præcepto positiuum constat; neque præceptum naturale, quia Extrema Vnctio, quamvis sit utrissima ad salutem aeternam, & plurimi ob susceptionem illius saluati sint, qui damnarentur si eam non suscepissent, non tamen est simpliciter necessaria, ac proinde non obligat infirmum ex beneficentia, neque ex misericordia erga se ipsum, ex quarum aliqua aut ex utraque oritur præceptum naturale, si aliquod esset.

In omissione tamen susceptionis illius, potest peccatum, immo & mortale, contingere: aut, si ex contemptu omittatur, iudicando indignum esse, vel puerile, vel pauci momenti, suscipere Extremam Vnctionem; aut, si forte omittatur cum scandalo, ut posse contingere, quamvis raro, si quis Extremam Vnctionem oblatam recusaret absolue absque illa causa, quia induceret alios ad suspicionem heres, aut contemptus in ipso; scilicet si recusaret illam data aliqua rationabili causa, præfertim si eam non reculareret absolue, sed tantum non tam citè recipere illam, vel quia credit se non esse in extremis, vel alia de causa.

Obseruandum est, in quo conueniunt Doctores, ante Extremam Vnctionem non esse obligationem suscipiendi Eucharistiam ratione Extremæ Vnctionis, quia de hac obligatione non constat, neque suscipiendi Sacramentum absolutio-

nis, quia ad recipiendam Extremam Vnctionem sufficit status gratiae, qui coniunctione perfecta (sive formalis sive virtuali) obtineri potest.

DIFFICULTAS XII.

Quis sit minister Extremae Vnctionis.

Conueniunt Doctores, ministrum sufficientem & necessarium ad valorem Extremæ Vnctionis, esse Sacerdotem. Et id intendunt Eugenius IV. in suo Decreto, & Tridentinum less. 14. cap. 3. dum pro ministro Extrema Vnctionis assignant Sacerdotem: & id significat Iacobus c. 5. dum ait, *Inducat Presbyteros Ecclesie*, ubi per Presbyteros non intelligit seniores, sed verè Sacerdotes, ut exponit Tridentinum, & vnu Ecclesiae ostendit, in qua nullus nisi Sacerdos illam administrat, etiam si infirmus decessurus sit absque Extrema Vnctione, quia deficit Sacerdos.

Innocentius vero I. Epistola 1. ad Decentium cap. 8. quando ait, non tantum Sacerdotibus, sed etiam omnibus Christianis in sua & suorum necessitate licere vnu oleo sancto ab Episcopo confecto, aut loquitur de vnu dicti olei non ad confiendum Sacramentum, sed ad sanandum corpora; aut si loquitur de vnu ad confiendum Sacramentum, non loquitur de vnu actiuo, sed de passiuo, quasi diceret, licere vngi, sed non nisi a Presbyteris, ut deducitur ex verbis antecedentibus.

Obseruandum est Primò, quod quamvis quilibet Sacerdos sit sufficiens minister ad valorem Extremæ Vnctionis, nullus tamen, nisi proprius Pastor, aut de ipsius licentia, potest, nisi in necessitate, illam administrare, quia id est proprium officium Pastoris. Et Religiōsi non Religiōsi administrantes Extremam Vnctionem absque Parochi licentia, ipso factō excommunicantur in Clementina 1. de Privilegijs. In necessitate tamen, quando alii aegrotus moriturus est absque Extremam Vnctione, quilibet Sacerdos, etiam si Parochus aegre ferat, licet potest illam administrare, ut contra Toleatum docent Suarez disput. 44. less. 2. Valentia disp. 8. quæst. 1. puncto 2. Aegidius num. 28. & Reginaldus lib. 28. num. 61. quia Ecclesia in ea necessitate interpretatiū consentit Extremam Vnctionem à quocumque Sacerdore administrari.

Obseruandum est Secundò, quod quamvis ad valorem Extremæ Vnctionis necessarium sit, quamlibet vncionem cum sua forma ab eodem ministro fieri, ut significat Iacobus, dum ait, *Inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, vngentes eum, &c.* quo supponit, eundem debere esse vngentem & proferentem verba, & etiam significatur illa particula forma, *Per istam sanctam Vnctionem*, quia per eam particulam, iuxta communem modum loquendi, significatur actio, prout exercita a proferente: nihilominus diuersæ vntiones cum suis formis possunt validè a diuersis ministris fieri, ut aduertunt communiter Doctores, quia qualibet forma sua vntioni applicata habet perfectum sensum; nequit tamen fieri licet, nisi in necessitate, quia id est contra vnum Ecclesiae. In necessitate tamen, ut si qui vnam fecit, statim moriatur, aut aliter impediatur, potest alter licet

vnctiones restantes cum suis formis efficere, quia ex vna parte, que à priori ministro fuit facta, fuit validè facta, & ex altera parte Ecclesia non vult infirmum ablique Extrema Vnctione perfecta decedere.

Obseruandum est Tertiò, Parochum ex iustitia aut ex fidelitate teneri conferre Extremam Vnctionem ægroti ea indigenti, & eam falso interpretatiè perenti, quia tenetur non solum necessaria, sed etiam utilia rationabiliter petenti conferre, præsertim in periculo mortis: nihilominus ad id non tenetur, quando ipsi imminent periculum mortis ex administratione, ut ob pe-

stem infirmi, aut aliter, quamvis infirmus sit absque Extrema Vnctione decessurus, & quamvis nullum aliud Sacramentum suscepit, ut ex alijs aduerit Adamus disput. 7. num. 62. quia ex vna parte infirmus potest absque Extrema Vnctione per contritionem saluari, & ex altera parte non fatis constat, Extremam Vnctionem sufficere ad delenda mortalità quoad culpam. Quando tamen peccatis est communis in populo, ablique dubio tenebitur populum non deferere, & generaliter vngere, quia id est tanti momenti, ut non sit durum cum tunc obligare ut vitam periculo exponat.

R. P.